

Nr 198

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående organisationen av delgivningsverksamheten efter förstatligandet av polisväsendet m. m.; given Stockholms slott den 13 november 1964.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att
dels antaga härvid fogade förslag till lag med vissa bestämmelser i anledning av statens övertagande av huvudmannaskapet för delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg,

dels bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Rune B. Johansson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att staten övertar huvudmannaskapet för de särskilda delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg den 1 januari 1965 och att delgivningscentralerna organisatoriskt inordnas i polismyndigheterna i dessa städer. En särskild delgivningscentral föreslås inrättad även inom polismyndigheten i Malmö. Förslag läggs vidare fram om delgivningscentralernas organisation efter förstatligandet.

I överensstämmelse med vad som tidigare föreskrivits i samband med förstatligandet av polis-, åklagar- och exekutionsväsendet föreslås i propositionen att Stockholms och Göteborgs städer skall vara skyldiga att upplåta lokaler och överlåta inventarier m.m. samt att bidra till kostnaderna för delgivningscentralerna under en övergångstid.

Det totala medelsbehovet för innevarande budgetår för reformen beräknas till i runt tal 1,1 milj. kr.

Förslag

till

L a g**med vissa bestämmelser i anledning av statens övertagande av huvudmannaskapet för delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg**

Härigenom förordnas som följer.

Vad i lagen den 29 maj 1964 (nr 322) med vissa bestämmelser i anledning av statens övertagande av huvudmannaskapet för polisväsendet m. m. föreskrives om skyldighet för kommun att upplåta lokaler, överlåta inventarier m. m. och bidra till statsverkets kostnader skall äga motsvarande tillämpning i anslutning till statens övertagande den 1 januari 1965 av huvudmannaskapet för delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg. Bestämmelsen i 2 § nämnda lag att framställning om upplåtelse av nyttjanderätt skall göras före viss tidpunkt skall dock icke gälla.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 november 1964.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, fråga om *organisationen av delgivningsverksamheten efter förstatligandet av polisväsendet m. m.* samt anför.

Inledning

Behov av att handling bevisligen delges den som berörs av handlingen finns i stor utsträckning både inom offentlig verksamhet och i privata rättsförhållanden. Delgivning kan ske på flera sätt, enklast genom att den som skall delges skriftligen erkänner att han fått del av handlingen. Stora grupper delgivningar på begäran av statliga myndigheter kan ske genom posten. I många fall och särskilt i fråga om svårare delgivningar måste delgivning emellertid verkställas genom stämmingsman. Huvudparten av stämmingsmansdelgivningarna sker genom polismyndigheternas försorg. Polismyndighet är enligt stadganden i åtskilliga författningar skyldig att biträda andra myndigheter med delgivning. I samband med polisväsendets förstatligande åläggs polisen skyldighet att biträda även allmänheten i detta hänseende. Polisens delgivningar sker vanligen genom polismän. I de två största städerna har emellertid inrättats delgivningscentraler med icke polisutbildad delgivningspersonal. Delgivningscentralerna har härvid övertagit polisens delgivningsskyldighet.

Frågan om delgivningsverksamheten och delgivningscentralernas ställning efter förstatligandet av polisväsendet m. m. har inte lösts i samband med övriga huvudmannaskaps- och organisationsspörsmål. Förslag i denna fråga har nu lagts fram i en inom justitiedepartementet upprättad promemoria den 16 maj 1964 av rådmannen Härje Stenberg (Ju 1964: B 4). I första hand syftar förslaget till att så långt möjligt befria polisutbildad per-

sonal från bestyret med delgivningar. Promemorian upptar också förslag om förstatligande av de kommunala delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg, vilka f. n. lyder i Stockholm under rätts- och polisdirektionen och i Göteborg under magistraten. Vidare föreslås i promemorian att en särskild delgivningscentral inrättas i Malmö. I anslutning härtill har förslag upp- rättats rörande centralernas verksamhet och organisation.

Över promemorian har efter remiss yttranden avgetts av justitiekans- lersämbetet, riksåklagarämbetet, Svea hovrätt, hovrätten över Skåne och Blekinge, hovrätten för Västra Sverige, hovrätten för Övre Norrland, gene- ralpoststyrelsen, statskontoret, rådhusrätterna, statsåklagarna och po- lismästarna i Stockholm, Göteborg och Malmö, exekutionsdirektören i Stockholm, förste stadsfogdarna i Göteborg och Malmö, överståthållar- ämbetet, länsstyrelserna i Uppsala, Jönköpings, Gotlands, Malmöhus, Gö- teborgs och Bohus samt Norrbottens län, polisberedningen, Stockholms stads rätts- och polisdirektion, Sveriges advokatsamfund, föreningarna Sveriges häradshövdingar, Sveriges stadsdomare, Sveriges stadsfiskaler, Sveriges landsfiskaler, Sveriges polismästare och Sveriges stadsfogdar, Sveriges kommunaltjänstemannaförbund, Svenska stadsförbundet samt Svenska exekutionsmännens riksförbund. Exekutionsdirektören i Stock- holm samt förste stadsfogdarna i Göteborg och Malmö har yttrat sig endast beträffande delgivningscentralerna. Till remissorganens yttranden har fogats utlåtanden från olika myndigheter och organisationer.

I personalfrågor, som berörs av förslagen, har överläggningar hållits mellan företrädare för civildepartementet på ena sidan samt för Tjänste- männens centralorganisations statstjänstemannasektion på andra sidan. Överläggningarna har resulterat i en den 10 november 1964 dagtecknad förhandlingsöverenskommelse angående löneförmåner m. m. för delgivnings- centralernas personal.

Jag anhåller nu att få ta upp de i promemorian framlagda förslagen till närmare behandling och i samband därmed anmäla de lagstiftnings- och organisationsfrågor, kostnadsberäkningar och anslagsfrågor, som för- anleds av förstatligandet av och den nya organisationen för delgivnings- centralerna.

Nuvarande förhållanden

Gällande bestämmelser om delgivning

De grundläggande bestämmelserna om delgivning finns i 33 kap. *rättegångsbalken*. Huvudregeln för delgivning i rättegång är, att delgivningen skall ske genom rättens försorg (4 §) och att delgivning skall ske genom posten om inte rätten finner, att delgivningen bör verkställas på annat sätt (5 §). Delgivningen skall ske genom att handlingen i huvudskrift

eller styrkt avskrift överlämnas till den som söks för delgivning (6 §). Från denna regel finns dock vissa undantag, enligt vilka delgivning kan ske genom att handlingen överlämnas till annan än den som söks för delgivning (8 och 9 §§) eller genom att den anslås på en för allmänheten tillgänglig plats i rättens kansli och meddelande därom införs i allmänna tidningarna (12 §).

Reglerna om delgivning i rättegång grundar sig på principen om fri bevisprövning när det gäller att avgöra om delgivning ägt rum. Sålunda skall enligt 33 kap. 14 § rättegångsbalken delgivning anses ha skett om handling, som skolat delgivas någon, kommit honom tillhanda, även om han erhållit handlingen på annat sätt än som särskilt beskrivits i rättegångsbalken i övrigt. För att underlätta bevisprövningen har emellertid stadgats (25 §) att intyg av stämningsman gäller som fullt bevis om att delgivningen verkställts på sätt som intyget innehåller och att samma vitsord tillkommer intyg, som meddelats av nämndeman och vissa i lagrummet uppräknade befattningshavare.

I *kungörelsen den 10 juli 1947 (nr 641) om delgivning i mål och ärenden vid domstol (delgivningskungörelsen)* ges närmare bestämmelser om de olika delgivningssätten. Om erkännande av delgivning kan påräknas bör handlingar som skall delges översändas genom tjänstebrev, s. k. brevdelgivning, med begäran om skriftligt erkännande av mottagandet. Sådant erkännande får, om det är fråga om domstolsdelgivning, avlämnas till postbefordran utan att avsändaren är skyldig att förse försändelsen med frimärke.

Används inte brevdelgivning och vistas den sökte på ort med adresspostanstalt, som upptagits i en av generalpoststyrelsen upprättad förteckning, bör delgivningen verkställas av postverket genom att posttjänsteman vid ordinarie eller extra postutdelningstur överlämnar försändelsen till någon, som enligt anvisningarna på delgivningsbeviset äger motta handlingen, s. k. postdelgivning. I annat fall bör delgivning verkställas av stämningsman eller annan vars intyg utgör fullt bevis om delgivning, s. k. stämningmansdelgivning. Rätten att använda postdelgivning tillkommer domstolarna och åklagarna samt vissa andra särskilt angivna myndigheter.

Jämlikt 33 kap. 24 § *rättegångsbalken* åligger det underrätt att förordna erforderligt antal stämningsmän för att verkställa delgivning, när de anlitas därför. Förordnande för stämningsman meddelas för viss tid eller tills vidare men kan av rätten återkallas om skäl föreligger därtill. F. n. gäller dessutom att »fjärdingsman», d. v. s. polisman anställd i polisdistrikt som inte omfattar enbart stad, utan särskilt förordnande är stämningssman. Genom lagändring den 29 maj 1964 (SFS 1964:330), vilken träder i kraft den 1 januari 1965, har emellertid sistnämnda bestämmelse angående »fjärdingsman» utgått.

Av bestämmelsen i 33 kap. 24 § *rättegångsbalken* anses följa, att den

som av rätten förordnats att vara stämmingsman är skyldig att verkställa delgivning på begäran av myndighet eller enskild. Behörighet att utfärda intyg om delgivning tillkommer emellertid även de i 33 kap. 25 § rättegångsbalken angivna befattningshavarna, fr. o. m. 1965 bl. a. polisman och utnättningsman. De uppräknade befattningshavarnas skyldighet att verkställa delgivningar regleras inte av rättegångsbalken, utan bestämmelser härom har utfärdats i administrativ ordning. Sålunda stadgas i 9 § *delgivningskungörelsen* att bl. a. polisman är pliktig att på tjänstens vägnar verkställa domstolsdelgivning utan annan ersättning än som må tillkomma honom enligt vissa angivna bestämmelser. Vidare åligger det som förut sagts polismyndighet enligt ett stort antal författningar att ombesörja delgivning av olika myndigheters beslut, förelägganden, kallelser m. m., och från och med den 1 januari 1965 blir polismyndighet skyldig att gå också allmänheten tillhanda med delgivningar.

Delgivningscentralerna

Stockholm. Delgivningscentralen i Stockholm började sin verksamhet den 1 november 1954. Dessförinnan hade stämmingsmansdelgivningar i Stockholm huvudsakligen ombesörjts av bl. a. en delgivningsavdelning vid poliskamrerarekontoret, en särskild delgivningsman, knuten till kriminalpolisavdelningen, samt av stadstjänare vid rådhusrättens avdelningar. De delgivningar, som enligt tidigare praxis verkställdes av dessa delgivningsorgan eller befattningshavare, överfördes till den nya centralen. Dessutom har emellertid åtskilliga tjänstemän vid olika statliga och kommunala verk och nämnder stämmingsmansförordnanden, t. ex. vid indrivningsverket, barnavårds-, hälsovårds- och socialnämnderna, överståthållarämbetet, länsstyrelsen i Stockholms län och generaltullstyrelsen. Delgivning med personer som upptas i den hos polisen förda s. k. spärrlistan verkställs genom polisens försorg.

Enligt arbetsordningen för delgivningscentralen handhas organisations-, personal- och ekonomifrågor av Stockholms stads rätts- och polisdirektion, medan överståthållarämbetet utövar inseendet över verksamheten.

Antalet till delgivningscentralen inkomna ärenden har varierat avsevärt under de år delgivningscentralen funnits och nådde sitt maximum 1959 med 97 600 inkomna ärenden. Genom bl. a. tillkomsten av parkeringsbotsystemet och ändrad praxis hos åklagarmyndigheten i Stockholm vad det gäller användandet av brevdelgivning för strafförelägganden minskades därefter antalet delgivningsärenden successivt. Det uppgick 1962 till 73 200 ärenden och 1963 till 69 600 ärenden. Antalet till centralen inkomna ärenden under de tre första kvartalen 1964 uppgår till omkring 55 000 och beräknas för hela 1964 uppgå till cirka 80 000 ärenden. Utöver dessa delgivningsärenden, som samtliga är delgivningar åt myndigheter, s. k. tjänstedelgivningar, verkställer vissa av befattningshavarna vid cen-

tralen såsom privatuppdrag sammanlagt cirka 2 000 partsdelgivningar årligen. Övriga partsdelgivningar, uppskattningsvis beräknade till 3 000—4 000, verkställs av stadstjänare vid rådhusrätten.

De under 1963 inkomna tjänstedelgivningarna fördelade sig på olika uppdragsgivare på följande sätt.

Stockholms rådhusrätt	50 %
andra domstolar	12 %
åklagare i Stockholm	18 %
andra åklagare	5 %
överståthållarämbetet	6 %
andra myndigheter	9 %

För den egentliga delgivningsverksamheten är staden fr. o. m. den 1 maj 1964 indelad i 27 distrikt med en delgivningsman för varje distrikt.

Till delgivningsmännen har sedan centralens tillkomst utgått prestationslön (ackord). Fr. o. m. den 1 juli 1963 gäller ett nytt avtal, vilket principiellt avviker från tidigare avtal främst därigenom att prestationslön nu utgår även för ärenden redovisade med hindersbevis mot att tidigare ersättning utgick endast för fullbordade delgivningar. Lönen utgår i form av en fast del med 880 kronor för de första 70 delgivningarna per kalendermånad och en rörlig del med 7 kronor för varje delgivning utöver 70. Genomsnittslönen för delgivningsmännen uppgick under första kvartalet 1964 till 2 024 kronor i månaden.

Av delgivningsmännen är f. n. 21 berättigade att använda egen bil i tjänsten mot en ersättning av 2 kr. för varje redovisat delgivningsärende. Övriga delgivningsmän har tilldelats tjänstekort vid spårvägen. Avtalet innehåller dessutom vissa bestämmelser om garantilön, uppsägning, semester och tjänstledighet samt pension.

De faktiska kostnaderna för delgivningscentralen 1963 uppgick till sammanlagt 989 069 kronor. Utslaget på antalet inkomna ärenden respektive fullbordade delgivningar under samma år motsvarar detta 14: 21 kr. per inkommet ärende och 19: 57 kr. per fullbordad delgivning. För 1964 har enligt uppgift endast en preliminär utgiftsstat upprättats, eftersom delgivningscentralen vid tiden för fastställandet av statförslagen var föremål för viss omorganisation. För 1965 har delgivningscentralen till rätts- och polisdirektionen inkommit med anslagsäskanden på sammanlagt 1 126 000 kr.

Göteborg. Delgivningsverksamheten i Göteborg är i huvudsak koncentrerad till en under magistraten lydande delgivningscentral. Den började sin verksamhet den 1 oktober 1957 och övertog då alla tjänstedelgivningarna, som därtills ankommit på en under magistraten lydande delgivningsbyrå, stadstjänarna vid rådhusrättens avdelningar, en under ordonnanspolisen lydande delgivningssektion samt en särskilt förordnad stämmaningsman knuten till åklagarmyndigheten. Liksom fallet var i Stock-

holm lämnades dock vissa delgivningar utanför delgivningscentralens verksamhetsområde, främst delgivningar inom exekutionsverket och polisen (de s. k. spärllistefallen) men även vid länsstyrelsen och tullverket genom att befattningshavare vid dessa verk behöll sina förordnanden som stämmingsmän. Partsdelgivningar ombesörjs helt genom delgivningscentralens försorg.

Antalet till delgivningscentralen inkomna ärenden har varit relativt konstant. Det uppgick 1962 till 33 400 ärenden och 1963 till 36 000 ärenden. Antalet under de tre första kvartalen 1964 inkomna ärenden uppgick till omkring 29 000 och under hela 1964 beräknas cirka 38 000 ärenden komma in till centralen, partsdelgivningar inräknade.

De under 1963 inkomna delgivningsärendena fördelade sig på olika uppdragsgivare på följande sätt.

domstolar	62,0 %
åklagare	16,7 %
exekutiva myndigheter	9,1 %
andra myndigheter	6,1 %
partsdelgivningar	6,1 %

Göteborg är indelat i 14 delgivningsdistrikt med en delgivningsman i varje distrikt. Prestationslön (ackord) utgår till delgivningsmännen enligt förhandlingsöverenskommelse. Denna är beräknad efter andra grunder än i Stockholm. Bl. a. utgår ersättning endast för fullbordade delgivningar. Prestationslönen baseras på en beräknad normal arbetsprestation per månad av 169 fullbordade delgivningar, för vilka en ackordsriktpunkt satts motsvarande lönen i löneklass 15, f. n. 1 706 kr. i månaden. Genomsnittslönen för delgivningsmännen i Göteborg uppgick under första kvartalet 1964 till 1 824 kr. i månaden. 13 av delgivningsmännen är berättigade att mot ersättning använda egen bil i tjänsten. Ersättningen utgår efter antalet körda kilometer. En delgivningsman har årskort vid spårvägen. Förhandlingsöverenskommelsen innehåller dessutom bestämmelser om lönegradsplacering, garantilön, semesterlön och semesterersättning samt lön under tjänstledighet och vikariatslön.

Lönekostnaderna för delgivningscentralen i Göteborg uppgick 1963 till 384 000 kr., vartill kommer resekostnader och kontorskostnader beräknade till 60 000 kr. Utslaget på antalet inkomna ärenden resp. fullbordade delgivningar motsvarar detta 12:33 kr. per inkommet ärende och 15:08 kr. per fullbordad delgivning. För 1964 har lönekostnaden för delgivningscentralen upptagits till 400 000 kr., varjämte resekostnaderna och kontorskostnaderna beräknats till 62 000 kronor.

Malmö. Stämmingsmansdelgivningarna i Malmö fördelas mellan stadstjänarna vid rådhusrätten samt en under ordonnanspolisen lydande delgivningsavdelning. Stadstjänarna verkställer alla delgivningar i civilmål, betalningsförelägganden och mål angående lagsökning samt partsdelgiv-

ningar medan delgivningsavdelningen vid polisen handlägger huvuddelen av övriga delgivningar.

Stadstjänarna är sju och uppbär lön enligt lönegrad A 9, dock att några av de äldre stadstjänarna erhåller personlig lön, beräknad enligt lönegrad A 11. Stadstjänarnas huvudsakliga uppgift är att tjänstgöra vid rådhusrättens sessioner, varför delgivningsarbetet till största delen utförs på fritid. För de första 175 redovisade delgivningsärendena under kalenderåret utgår inte någon ersättning. Därefter är ersättningen 5:25 kr. per delgivning. Sex av stadstjänarna har rätt att använda egen bil i tjänsten. Ersättning för bilkostnaderna utgår liksom i Göteborg efter antalet körda kilometer. En av stadstjänarna har årskort vid spårvägen.

Antalet till stadstjänarna inkomna tjänstedelgivningar under 1963 uppgick till 3 440. Antalet partsdelgivningar har beräknats inte överstiga 600 om året.

Delgivningsavdelningen vid ordonnanspolisen förestås av en förste polisassistent. Dessutom tjänstgör vid avdelningen såsom delgivningsmän fyra förste poliskonstaplar och två yngre poliskonstaplar samt såsom kontorspersonal två kontorsbiträden, vilka båda har stämningmansförordnande. Poliskonstaplarna verkställer utöver delgivningarna i viss utsträckning även förpassningsresor och andra handräckningsuppdrag.

För den fältmässiga delgivningsverksamheten är staden uppdelad i sex distrikt. Av poliskonstaplarna har två tjänstebil och övriga frikort vid spårvägen.

Under 1963 inkom till polisens delgivningsavdelning från

domstolar	5 551 ärenden
åklagare	11 947 »
militära myndigheter	375 »
andra myndigheter	2 950 »

Av de ärenden som inkom från åklagarna avsåg 8 394 delgivning av strafförelägganden. Den stora mängden dylika delgivningsärenden hänger samman med att åklagarna i Malmö 1963 översände samtliga strafförelägganden till polisen för stämningmansdelgivning. Detta förfarande har nu lagts om så att åklagarna sänder över strafföreläggandena i första hand med posten. Detta kan väntas medföra en minskning av antalet stämningmansdelgivningar med cirka 6 500 ärenden om året. Om hänsyn tas till detta förhållande skulle stämningmansdelgivningarna i Malmö kunna beräknas till omkring 16 000 vid polisens delgivningsavdelning och 4 000 hos stadstjänarna eller sammanlagt omkring 20 000 om året.

Promemorian

Allmänna synpunkter

I promemorian erinras om att gällande bestämmelser om domstolsdelgivning utgår från att delgivning i första hand skall ske genom posten. Posten sägs också utan tvekan vara det organ som bäst lämpar sig för denna verksamhet. Dess vittutgrenade organisation ger mycket goda förutsättningar för att den sökte skall nås av försändelsen. Från den eftersöktes synpunkt är det också önskvärt att posten anlitas, eftersom delgivning genom posten utsätter den sökte för betydligt mindre uppmärksamhet från omgivningens sida än om delgivningen sker genom polisen eller stämningsman.

Skillnaden i kostnad för en brevdeltgivning och en stämningmansdelgivning varierar på olika orter. I städerna är det inte ovanligt, framhålles i promemorian, att merkostnader för stämningmansdelgivningarna kan beräknas till 10—15 kr. per delgivning och i enstaka fall till ännu högre belopp. Den högre genomsnittskostnaden innebär inte i och för sig, att fel behöver föreligga ifråga om utnyttjandet av stämningmansinstitutet. Tvärtom kan en förhållandevis hög kostnad per stämningmansdelgivning hänga samman med att en långt gående brev- eller postdelgivning tillämpas och att endast de mycket svåra delgivningsärendena överlämnas till polisen eller stämningman. De organ som huvudsakligen anlitas för stämningmansdelgivning, d. v. s. polisen och delgivningscentralerna, är emellertid anpassade för de svåra, mycket brådskande eller tidskrävande delgivningarna. Genomsnittskostnaden för stämningmansdelgivning är därför hög även om lättare delgivning i ganska stor utsträckning överlämnas för sådan delgivning. I den mån delgivning kan ske genom posten talar därför starka ekonomiska skäl för att så bör ske.

Stämningmansdelgivningarna verkställs huvudsakligen genom polisen eller delgivningscentraler. I promemorian uttalas att delgivningsarbetet för polisen ofta innebär ganska betydande störningar genom att polismännen rycks från sina uppgifter i den planlagda polisverksamheten för att i stället fullgöra brådskande delgivningsuppdrag. Från polisiär synpunkt är det därför önskvärt att stämningmansdelgivningarna för polisens del nedbringas till ett minimum.

I syfte att söka minska antalet stämningmansdelgivningar föreslås i promemorian ändrade bestämmelser rörande förfarandet vid postdelgivning. Antalet postdelgivning har ökat starkt sedan detta delgivnings sätt infördes 1948 och uppgick 1963 till över 500 000. Emellertid påvisas i promemorian att en förhållandevis hög procent av postdelgivningsförsändelserna redovisas med hinder. En starkt bidragande orsak till det relativt stora antalet hindervis bevis vid postdelgivning bedöms vara att flera av de eftersökta inte är anträffbara i bostaden vid postens utlämningsturer på

grund av att de befinner sig på arbetsplatsen eller av annan anledning tillfälligtvis inte vistas i bostaden. I promemorian föreslås, att avisering skall få äga rum vid postdelgivning så att adressaten, om han inte anträffas vid postutdelningstur, själv skall kunna hämta ut delgivningsförsändelsen vid postanstalten. Kravet på utlämningsförsök direkt i bostaden bör emellertid kvarstå. Överlämnandet av försändelsen i bostaden skall alltså utgöra det normala delgivningsförfarandet.

Under utredningen har framkommit, att användningen av de olika delgivningssätten varierar högst avsevärt inte endast mellan olika slag av myndigheter utan även mellan myndigheter inom samma verksamhetsområde. Särskilt synes ett flertal myndigheter inte använda brevdelgivning i den utsträckning statsmakterna avsett. Förfarandet att använda stämningsman (polisman) vid delgivning med personer intagna på anstalt påtalas vidare och det framhålls att sådana delgivningar som regel bör ske genom befattningshavare på anstalten. Vidare förordas att personal vid olika kommunala nämnder samt tullpersonal och kontorspersonal hos vissa myndigheter i större utsträckning än vad som nu sker erhåller stämningmansförordnanden för handläggning av nämndens eller myndighetens egna delgivningsärenden. I fråga om delgivning av straffförelägganden förordas ett förfarande, som påminner om brevdelgivning. Även beträffande de administrativa delgivningarna föreslås vissa förenklingar. För att åstadkomma större enhetlighet i fråga om användandet av de olika delgivningssätten och därmed också minska antalet stämningmansdelgivningar anses det lämpligt att Kungl. Maj:t i varje fall vad det gäller domstolar och åklagare i cirkulärskrivelser lämnar anvisningar om när de olika delgivningssätten lämpligen bör användas.

I vissa polisdistrikt har vid distriktet anställd kontorspersonal förordnats till stämningmän för att verkställa mindre brådskande delgivningar med personer, som efter kallelse inställer sig på poliskontoren. Detta system har enligt vad som uttalas i promemorian fungerat mycket väl och bör kunna införas i betydligt fler distrikt än vad som nu är fallet. Över huvud taget torde en aktiv kontorsdelgivning genom utsändande av meddelanden till de efterspanade personerna med anmodan att inom viss kortare tid inställa sig på delgivningskontoret för att utkvittera försändelsen kunna i inte ringa utsträckning avlasta polismännen från att syssla med delgivningsärenden. Vidare kan i polisdistrikt, där särskild vaktmästare finns anställd, denne ofta förordnas att som stämningssman verkställa delgivningar inom själva stationeringsorten. I den mån delgivningsbestyren har sådan omfattning att de beräknas ge full sysselsättning åt en eller flera befattningshavare i polisdistriktet bör överflyttning av delgivningsgöromålen på icke polisutbildad personal ske. I promemorian föreslås att sådana icke polisutbildade delgivningsmän anställs i vissa av de större polisdistrikten.

Delgivningscentralernas ställning

I promemorian framhålls att delgivningsbestyren vid vissa polismyndigheter har förts samman till särskilda avdelningar, som ofta fått benämningen delgivningscentraler. Så har skett i Malmö, Norrköping, Gävle, Eskilstuna m. fl. platser. Dessa delgivningscentraler avviker från delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg bl. a. därigenom, att de är direkt underställda polisen och att föreståndaren är polisbefäl, som också har andra arbetsuppgifter än att leda och övervaka delgivningsverksamheten. Begreppet delgivningscentral bör emellertid enligt utredningen användas endast när delgivningsverksamheten på en ort nått sådan omfattning, att särskild föreståndare bör avdelas för att enbart ägna sig åt ledningen av delgivningsverksamheten och när en distriktsindelning för delgivningsmännen är påkallad. Underlag för delgivningscentral i denna bemärkelse kan beräknas föreligga vid minst 15 000 inkomna delgivningsärenden om året. Sådant underlag finns f. n. endast i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Om med delgivningscentral förstås delgivningsorgan av denna omfattning, uppkommer enligt promemorian frågan om sådan central bör vara underställd polismyndigheten på orten eller annan myndighet. Genom att all personal, föreståndaren inberäknad, kan bestå av icke polisutbildade befattningshavare, föreligger i och för sig inte hinder mot att ge delgivningscentralen en i förhållande till polisen fristående ställning.

Delgivningsverksamheten är inte någon egentlig polisverksamhet påpekas vidare i promemorian. Från rent polisiär synpunkt är det därför önskvärt, att delgivningsverksamheten där det kan ske avlyfts från polisen. De skäl som i polisdistrikt med stor geografisk utbredning kan åberopas för att knyta delgivningsverksamheten till polisen, nämligen polisens väl utbyggda organisation, stora rörlighet och kännedom om det klientel som det här är fråga om, kan inte åberopas med samma styrka i städer, i vilka delgivningscentraler kan tänkas bli inrättade. Å andra sidan har den uppfattningen framförts, att delgivningspersonal som är underställd polisen kan väntas ha större respekt hos allmänheten än personal som lyder under annan myndighet.

Om delgivningscentralerna skulle underställas annan myndighet än polisen anses i promemorian bl. a. den nya kronofogdemyndigheten kunna komma i fråga. Inom exekutionsväsendet förekommer stämningsmansdelgivningar, främst i s. k. enskilda mål. Dessa delgivningar är närmast att betrakta som ett led i det exekutiva förfarandet och bör lämpligen omhändertas av den, som skall tjänstgöra som vittne vid förrättningen. Inom de olika kronofogdedistrikten kommer alltså att finnas personal för att verkställa ett förhållandevis stort antal stämningsmansdelgivningar. Enligt promemorian är det i påfallande stor utsträckning samma personer, som söks för delgivning i olika slag av ärenden. Det finns där-

för anledning anta, att relativt många av de personer, som eftersöks för delgivning av polis eller stämningsman, samtidigt är eller nyligen varit föremål för åtgärd från exekutionsmyndighets sida. I promemorian ifrågasätts vidare om inte delgivningsmännen skulle kunna utgöra en naturlig rekryteringsbas och vikariatsreserv för vissa av de exekutiva tjänsterna.

En tredje möjlighet är enligt promemorian att låta rådhusrätterna i de större städerna fungera som chefsmyndighet för delgivningscentralerna. Som skäl härför kan åberopas, att cirka hälften av de delgivningsärenden som överlämnas till delgivningscentralerna i dessa städer kommer från rådhusrätterna och att huvuddelen av de brådskande ärendena utgörs av domstolsdelgivningar. Enligt promemorian skulle en sådan underställning emellertid för rådhusrätternas vidkommande innebära en ganska avsevärd administrativ belastning. I promemorian förordas därför, att rådhusrätterna inte blir chefsmyndighet för delgivningscentralerna. Inte heller anses skäl föreligga att, som f. n. är fallet i Stockholm, inordna delgivningscentralerna under överståthållarämbetet respektive vederbörande länsstyrelse. Övervägande skäl anses tala för att delgivningscentralerna i stället underställs kronofogdemyndigheten i respektive städer.

Organisationsfrågor

För att bedöma personalbehovet vid de tre delgivningscentralerna är tillströmningen av ärenden av avgörande betydelse. För 1964 beräknas i promemorian antalet inkomna ärenden — partsdelgivningar inräknade — komma att uppgå i Stockholm till cirka 80 000, i Göteborg cirka 38 000 och i Malmö cirka 20 000. En minskning av antalet inkomna ärenden anses kunna åstadkommas genom att bättre utnyttja framför allt brev- och postdelgivning. Hur stor denna minskning kan bli anses svårt att bedöma men nedgången i antalet ärenden uppskattas till omkring 10 %.

I Stockholm och Göteborg, där delgivningsmännen åtnjuter prestationslön, förekommer kontorsdelgivning endast i ringa omfattning, medan i Malmö, för såvitt inte delgivningstiden är alltför kort, meddelande i så gott som samtliga fall utsänds till de eftersökta med uppmaning att utkvittera delgivningsförsändelsen på poliskontoret. Av de kallade inställer sig i Malmö enligt beräkningar ända upp till 85—90 %. En avlastning av delgivningsmännens arbetsuppgifter bör enligt promemorian kunna ske i Stockholm och Göteborg genom utökad och förbättrad kontorsdelgivning och spaningsverksamhet. En översyn av blankettformulären och kontorsrutinen, något som inte hunnits med under utredningsarbetet, bedöms också kunna medföra vissa rationaliseringsvinster.

De i Stockholm och Göteborg tillämpade prestations- eller ackordsystemen kritiserar i promemorian. Enligt vad som framhålls har dessa avlöningssystem i vissa avseenden direkt motverkat rationaliseringssträvanden. Erfarenheterna från Stockholm och Göteborg synes vidare tyda på

att delgivningsmän, avlönade enligt ett prestationslönesystem, blir en ganska orolig personalgrupp. Trots att lönerna för delgivningsmännen stigit avsevärt jämfört med tiden före delgivningscentralernas inrättande har irritation och missnöjesyttringar förekommit i ganska stor utsträckning. En starkt bidragande orsak här till kan, sägs i promemorian, ha varit att arbetstakten drivits upp väl högt. Men även andra orsaker anses ha medverkat. Sålunda är avlöningssystemet ytterst känsligt för ojämnheter i tillströmningen av ärenden. Vidare kan systemet knappast sägas verka rättvist mellan delgivningsmännen inbördes. Befolkningsstrukturen i skilda stadsdelar är mycket olika med påföljd att vissa distrikt är lättarbetade medan andra kräver avsevärt mycket större arbetsinsats för att ge samma resultat. I promemorian föreslås därför att prestations- eller ackordslön inte längre skall utgå, utan att delgivningsmännen skall upp bära lön enligt viss lönegrad, som fastställs vid förhandlingar. Vidare föreslås att samtliga fältarbetande delgivningsmän skall vara berättigade till resekostnadsersättning. Denna ersättning bör vara så anpassad, att den täcker driftkostnaderna och normal avskrivning för bil. Från huvudsakligen redovisnings- och kontrollsynpunkt anses ersättningen böra utgå enligt schablon, förslagsvis två kr. för varje redovisat ärende.

Övergång från prestationslön till fast lön för delgivningsmännen beräknas medföra sänkning av arbetsprestationerna. F. n. föreligger en avsevärd övertidstjänstgöring bland delgivningsmännen i Stockholm och Göteborg. Till följd av de föreslagna åtgärderna anses någon utökning av personalen, vid delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg dock inte erforderlig. Emellertid föreslås viss omfördelning av befattningshavarna från delgivningsmän till kontorspersonal. Med hänsyn till de ovisa faktorer som föreligger bör delgivningscentralernas organisation till en början få provisorisk karaktär och vissa av tjänsterna tills vidare inrättas endast som extra.

De i promemorian framlagda förslagen till personalplaner framgår av följande sammanställningar.

Delgivningscentralen i Stockholm

Nuvarande organisation	Förslag	
<i>Arbetsledning</i>		
Föreståndare	Föreståndare	1
Bitr. föreståndare		1
<i>Expedition</i>		
1:e kontorsskrivare	Kontorspersonal i 9:e el. högre lgr	3
kontorsskrivare	Kontorspersonal under 9:e lgr	5
kanslibitråde		1
kontorsbitråde		3

<i>Fältdelgivning</i>		<i>Fältdelgivning</i>	
Delgivningsmän	31	1:e delgivningsmän	9
		Delgivningsmän	20
<i>Spaningsavdelning</i>		<i>Spaningsavdelning</i>	
Spanare (delgivningsmän)	2	Bitr. föreståndare	1
Arvodister	2	Delgivningsmän	2
		Kontorsbiträden	2
	<u>Summa 43</u>		<u>Summa 43</u>

Delgivningscentralen i Göteborg

Nuvarande organisation		Förslag	
<i>Arbetsledning</i>		<i>Arbetsledning</i>	
Föreståndare	1	Föreståndare	1
<i>Expedition</i>		<i>Expedition</i>	
Kanslibitråde	1	Kontorspersonal i 9:e eller högre lgr	1
Kontorsbiträde	2	Kontorspersonal under 9:e lgr	3
<i>Fältdelgivning</i>		<i>Fältdelgivning</i>	
Delgivningsmän	14	1:e delgivningsmän	4
		Delgivningsmän	8
<i>Spaningsavdelning</i>		<i>Spaningsavdelning</i>	
Delgivningsman	1	Bitr. föreståndare	1
Kontorsbiträde	1	Delgivningsman	1
		Kontorsbiträde	1
	<u>Summa 20</u>		<u>Summa 20</u>

Delgivningscentralen i Malmö

Nuvarande organisation		Förslag	
Delgivningsverksamheten i Malmö utföres i kombination med andra arbetsuppgifter.		<i>Arbetsledning</i>	
<i>Vid polisen</i>		Föreståndare	1
1:e polisassistent	1	<i>Expedition</i>	
1:e poliskonstaplar	4	Kontorspersonal i 9:e eller högre lgr	1
Poliskonstaplar	2	Kontorspersonal under 9:e lgr	1
Kontorsbiträden	2	<i>Fältdelgivning</i>	
<i>Vid rådhusrätten</i>		1:e delgivningsmän	2
Stadstjänare	7	Delgivningsmän	4
		<i>Spaningsavdelning</i>	
		Delgivningsman	1
		Kontorsbiträde	1
	<u>Summa 16</u>		<u>Summa 11</u>

Vad beträffar den nuvarande personalens ställning i samband med att staten övertar delgivningscentralerna anmärks i promemorian att delgivningspersonalen i Malmö troligen till större delen kommer att knytas till polisen resp. rådhusrätten för andra arbetsuppgifter än delgivningsverksamhet. I Stockholm och Göteborg torde emellertid frågan att överföra personalen till staten för fortsatt delgivningsverksamhet bli aktuell.

Någon skyldighet för personalen att övergå i statlig tjänst i samband med ett förstatligande av delgivningscentralerna föreligger enligt promemorian inte. Man torde emellertid kunna räkna med att befattningshavarna är villiga att övergå. I den mån befattningshavare önskar övergå i statlig tjänst föreslås i promemorian att staten övertar dessa befattningshavare på tjänster inom delgivningsväsendet vilka motsvarar de kommunala befattningar de innehade före förstatligandet.

Remissyttrandena

Remissinstanserna är genomgående av den uppfattningen att en minskning av antalet stämningmansdelgivningar bör komma till stånd. De förslag som i detta avseende framlagts i promemorian har så gott som enhälligt tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Sålunda framhåller *justitiekanslersämbetet* att det från flera synpunkter är motiverat att söka minska antalet stämningmansdelgivningar. De åtgärder, som föreslagits i detta syfte, kan enligt ämbetets mening antas få god verkan och torde även i övrigt vara i stort sett lämpliga. *Sveriges advokatsamfund* anser de föreslagna åtgärderna väl ägnade att främja en snabb och rationell delgivningsverksamhet med tillbörligt hänsynstagande till den enskildes krav på sekretess och diskretion, och *generalpoststyrelsen* förklarar sig inte ha något att erinra mot de allmänna synpunkter som utredningen föreslagit angående postverkets roll när det gäller delgivningsverksamheten.

Polisberedningen understryker för sin del starkt den i promemorian framförda kritiken mot den f. n. flitiga användningen av stämningmansdelgivningar. Särskilt angeläget är det enligt beredningen att redan förefintliga möjligheter att använda andra delgivningsmetoder verkligen utnyttjas. Redan härigenom torde man nå väsentliga arbetslättnader för de organ som har att gå myndigheterna tillhanda med stämningmansdelgivningar. Beredningen delar vidare uppfattningen att stämningmansdelgivning hör till sådana uppgifter som kan anförtros icke polisutbildad personal. I första hand bör den s. k. kontorsdelgivningen ombesörjas av kontorspersonal, vilket bör kunna genomföras generellt i alla polisdistrikt. Vidare bör annan personal inom polisen än polismännen — efter vederbörligt stämningmansförordnande — utnyttjas för delgivningar på fältet. Framst kommer här i fråga vaktmästarpersonal, bilförare och annan per-

sonal, som kan utföra delgivningsuppdrag vid sidan av sin normala tjänst. Härigenom torde en stor del av delgivningsuppdragen i vart fall i vederbörande personals stationeringorter kunna avlastas polismännen. Ytterligare pekar beredningen på möjligheten att anställa särskild icke polisutbildad personal med uppgift att dels verkställa delgivning, dels utföra förpassningsuppdrag och bevakning av arrester. Även i de fall när en eller flera personer behövs enbart för delgivningsverksamhet torde en kombination av delgivningsuppdrag och andra arbetsuppgifter visa sig ändamålsenlig, inte minst för att lösa de många gånger svårbemästrade problemen att verkställa förpassningar utan att ta i anspråk den reguljära polisstyrkan. Hur delgivningsverksamheten för sådan personal skall samordnas med annan verksamhet blir beroende av de organisatoriska förutsättningarna inom de polisdistrikt, i vilka det blir aktuellt att anställa särskild delgivningspersonal. De närmare undersökningarna härom torde enligt beredningen böra ske genom rikspolisstyrelsens försorg.

Förslaget att inrätta särskilda statliga delgivningscentraler i Stockholm, Göteborg och Malmö har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga remissinstanser. Däremot går meningarna starkt isär beträffande vilken myndighet delgivningscentralerna bör underställas.

Statskontoret, statsåklagarna i Stockholm och Malmö, Sveriges advokatsamfund samt föreningen Sveriges polismästare tillstyrker förslaget på i huvudsak de i promemorian återopade skälen. *Överståthållarämbetet* avsluter sig med viss tvekan till förslaget. Ämbetet framhåller att, med undantag för de tre storstäderna, polisen avses liksom hittills skola vara den myndighet på vilken delgivningsbestyren skall vila. Med hänsyn härtill framstår det enligt ämbetet som i och för sig naturligt med polismyndigheten som chefsmyndighet. Det synes inte möjligt att på grundval av den förebragta utredningen säkert bedöma omfattningen av de rationaliseringsvinster, som skulle komma fram genom att delgivnings- och exekutionsverksamheten samordnas. *Överståthållarämbetet* antar dock att kronofogdemyndigheten bör ges företräde framför polismyndigheten som tillsyns- och chefsmyndighet.

Riksåklagarämbetet, hovrätten för Övre Norrland, länsstyrelsen i Malmöhus län, statsåklagaren i Göteborg och stadsdomareföreningen är likaledes tveksamma men lutar närmast åt att polisen hör ges företräde framför kronofogdemyndigheten som chefsmyndighet för delgivningscentralerna. Stadsdomareföreningen framhåller samtidigt att tillräckliga skäl inte synes föreligga att låta rådhusrätterna vara huvudmän för delgivningscentralerna och att domstolarna i princip bör avlastas all annan verksamhet än den direkt dömande.

Justitiekanslersämbetet anser, att de skäl som anförts i promemorian för att knyta delgivningsverksamheten till kronofogdemyndigheten i de största

städerna knappast är övertygande. Det intresse som från polisiär synpunkt kan föreligga för att avlyfta delgivningsverksamheten från polisen torde inte göra sig så starkt gällande på orter där delgivningscentral finns, eftersom det inte är avsett att egentlig polispersonal skall engageras i delgivningsarbetet där. Ämbetet anser det vidare tveksamt om så mycket står att vinna genom en samordning mellan exekutionsmyndighetens och delgivningscentralens delgivning. Gentemot det framförda förslaget framhålls att det i och för sig synes vara en fördel om delgivningsverksamheten i de största städerna är, liksom i landet i övrigt, organisatoriskt knuten till polismyndigheten. Någon formell skillnad mellan storstädernas delgivningscentraler och de delgivningscentraler som finns i andra stora polisdistrikt behöver då inte heller upprätthållas. Polismyndighetens skyldighet att ombesörja delgivning kommer med en sådan ordning att gälla utan inskränkning och någon särskild författningsmässig grund för delgivningscentralernas delgivningsskyldighet behöver ej skapas. Liknande synpunkter anförs av *polisberedningen*, som anser att övervägande skäl talar för att delgivningscentralerna administrativt knyts till polismyndigheterna så länge dessa behålls vid sin generella skyldighet att lämna biträde åt andra myndigheter med delgivning. Även *polismästaren i Malmö* och *kommunaltjänstemannaförbundet* anser att delgivningscentralerna bör underställas polismyndigheten.

Stockholms rådhusrätt framhåller angelägenheten av att delgivningscentralen får så självständig ställning som möjligt och att alltför nära anslutning till exempelvis kronofogdemyndigheten skulle kunna medföra anpassning av centralens verksamhet för denna myndighets behov till men för andra uppdragsgivare. Rådhusrätten anser därför att överståthållarämbetet bör kvarstå som chefsmyndighet för delgivningscentralen i Stockholm. *Göteborgs rådhusrätt* å sin sida anser att delgivningscentralerna bör knytas till rådhusrätterna i resp. städer. Rådhusrätten anser inte att den administrativa belastning, som en anknytning av delgivningscentralerna till de största rådhusrätterna skulle medföra, kommer att bli nämnvärt betungande. Särskilt för de stora rådhusrätterna är det angeläget, att delgivningsarbetet blir så effektivt som möjligt. *Stockholms stads rätts- och polisdirektion* anför liknande synpunkter och anser att i varje fall delgivningscentralen i Stockholm bör underställas rådhusrätten.

Exekutionsdirektören i Stockholm föreslår, att frågan om huvudmannaskapet för delgivningscentralerna närmare utreds och att i avbidan härpå delgivningscentralen i Stockholm provisoriskt underställs rådhusrätten. Alternativt bör övervägas att behålla centralen i oförändrad form som ett självständigt organ under överståthållarämbetet. *Förste stadsfogdarna i Göteborg* och *Malmö* samt *Svenska exekutionsmännens riksförbund* avstyrker att delgivningscentralerna underställs kronofogdemyndigheten, medan *rådhusrätten i Malmö* och *föreningen Sveriges stadsfogdar* anser att delgiv-

ningsverksamheten så långt möjligt bör koncentreras till posten och att delgivningscentralerna därför bör placeras där. Rådhusrätten framhåller dock med hänsyn till postverkets kända svårigheter, när det gäller rekryteringen av personal av lägre grader, att rådhusrättens förslag förutsätter att delgivningscentralerna bemannas med lika kompetent personal som skulle ha kunnat erhållas om centralerna underställts annan myndighet.

Mot förslaget om avveckling av ackords- och prestationslönesystemen har erinringar framförts endast såtillvida att *Stockholms stads rätts- och polisdirektion* förklarar, att man där ansett visst prestationstillägg vara till gagn för verksamheten och att man med hänsyn till att man måste räkna med att delgivningsmännen måste vara beredda att utföra sitt arbete på obekvämt arbetstid anser ett obekvämlighetstillägg vara motiverat för denna personalkategori. *Kommunaltjänstemannaförbundet* finner kritiken av prestationslönesystemet vara i allt väsentligt befogad och instämmer i förslaget, att dessa lönesystem slopas. Ersättningen för användande av egen bil i tjänsten anser förbundet dock böra regleras efter den för statligt anställda gällande kilometertaxan.

De i promemorian uppdragna allmänna riktlinjerna för delgivningscentralernas verksamhet och organisation har i allmänhet inte föranlett några erinringar. Sålunda redovisar *statskontoret* ingen avvikande mening i dessa hänseenden, och *justitiekanslersämbetet* anser att de framlagda synpunkterna i huvudsak synes kunna tjäna till ledning för delgivningsverksamheten i de större städerna. Ett flertal remissinstanser, bland dem *polisberedningen* och *Göteborgs rådhusrätt*, säger sig inte ha något att erinra mot utredningens förslag i denna del. Där emot anmäler *Svea hovrätt* avvikande uppfattning vad beträffar utsändande av kallelse med posten till den eftersökte med anmaning att inställa sig på delgivningscentralen för att utfå delgivningshandlingen. Om domstolen begagnar postdelgivning i den omfattning som förordats av utredningen torde enligt hovrätten de delgivningsärenden, som överlämnas till centralen, oftast vara av sådan beskaffenhet att förhandsavisering inte är lämplig. I dessa fall torde det enligt hovrättens mening vara fråga om ärenden, i vilka den uppdragsgivande myndigheten bedömt risk för undanhållande från den eftersöktes sida föreligga, eller om ärenden, som är särskilt brådskande. Liknande synpunkter framförs av *Stockholms rådhusrätt*.

Riksåklagarämbetet framhåller att det, oavsett vilken myndighet som väljs till chefsmyndighet, framstår som angeläget att en rättsbildad befattningshavare inom vederbörande myndighet tilldelas uppdraget att ha tillsynen över delgivningsverksamheten.

Även de framlagda personalplanerna godtas av flertalet remissorgan, bl. a. *statskontoret*.

I en del yttranden reses invändningar i vissa hänseenden. Sålunda anser *Stockholms rådhusrätt*, *överståthållarämbetet*, *kommunaltjänstemannaför-*

bundet, föreståndaren för delgivningscentralen i Stockholm samt styrelsen för Stämmingsmännens förening vid delgivningscentralen i Stockholm att personalplanen för delgivningscentralen i Stockholm blivit för knappt tilltagen. Överståthållarämbetet varnar för reducering av fältpersonalen, eftersom minskning av denna personal snabbt kan komma att medföra betydande balanser med bl. a. risk för brottspreskription. Stockholms rådhusråd understryker att det särskilt i Stockholm finns en mycket stor grupp personer, som av olika skäl håller myndigheterna okunniga om sin adress, ofta byter adress eller inte har någon adress alls. Det är angeläget att dessa personer, som oftare än andra förekommer i brottmål, inte lyckas i sin avsikt att undandra sig delgivning och därigenom lagföring och straff. Det är därför av största betydelse att delgivningscentralen utrustas med slagkraftigare spaningsavdelning än den föreslagna. Även kommunaltjänstemannaförbundet anser att spaningsavdelningen tilldelats för liten personalstyrka och reserverar sig för att bibehålla fyra delgivningsmän, vilka sedan den 1 april i år tjänstgör på denna avdelning, jämte ett kontorsbiträde.

Beträffande personalplanerna för delgivningscentralerna i Göteborg och Malmö har några erinringar inte förts fram. Rådhusrätten i Malmö framhåller dock, att det är ogörligt att på förhand bilda sig någon säker uppfattning om personalbehovet och att man därför måste vara beredd att vidta de förstärkningar, som kan visa sig erforderliga när delgivningscentralen varit i arbete någon tid. Statsåklagaren i Malmö utgår från att delgivningscentralen i Malmö skall verkställa delgivningar även i de landskommuner som ingår i Malmö kronofogdedistrikt (polisdistrikt) och att man därför måste räkna med att en inte oväsentlig del av arbetstiden kan komma att gå åt för resor. Med hänsyn härtill anser statsåklagaren det tveksamt om den föreslagna personalstyrkan vid delgivningscentralen i Malmö är tillräcklig.

Frågan om delgivningscentralernas verksamhet bör omfatta även de landskommuner, som ingår i kronofogdedistriktet (polisdistriktet), har tagits upp även av polismästaren i Göteborg och statsåklagaren i samma stad. Polismästaren anser det angeläget, att delgivningscentralen övertar delgivningsskyldigheten inom hela polisdistriktet, och statsåklagaren ifrågasätter för sin del om inte begränsning av delgivningsskyldigheten enbart till själva stadsområdet kan vålla vissa svårigheter.

Departementschefen

Som framgår av den föregående redogörelsen är polisen skyldig att biträda en rad andra myndigheter med delgivningar av olika slags handlingar. Också allmänheten skall kunna vända sig till polisen för att få delgivningshjälp. Det är naturligtvis rationellt och från servicesynpunkt lämpligt att delgivningsskyldigheten sålunda vilar på ett enda organ, och polisen är med hänsyn till sin vittförgrenade organisation lämplig för ändamålet.

Delgivningsverksamheten är emellertid ingen egentlig polisverksamhet och inte heller kvalitetsmässigt av den art att den hör ombesörjas av personal med utbildning för annan verksamhet än delgivning. Det är därför önskvärt att polisen inte belastas med delgivning i större omfattning än som är ofrånkomligt. Mot denna bakgrund har i en inom justitiedepartementet upprättad promemoria undersökts bl. a. vad som kan göras för att begränsa omfattningen av polisens delgivningsbestyr.

Till en början bör i detta sammanhang uppmärksammas att polisens skyldighet att biträda andra myndigheter med delgivning endast är subsidiär. Andra delgivningssätt som är enklare och billigare skall användas i första hand. Hit hör främst s. k. brevdelgivning samt postdelgivning. I promemorian förordas att sådana delgivningsmetoder utnyttjas i betydligt större utsträckning än vad som är fallet f. n. och att åtgärder vidtas för att göra postdelgivningen mer effektiv än nu. Vid remissbehandlingen av promemorian har dessa synpunkter betonats särskilt. Vad som föreslagits i promemorian i dessa avseenden finner jag vara ytterst betydelsefullt. Förslagen övervägs f. n. inom berörda departement. Vidare påpekas i promemorian att en stor del av övriga delgivning, de s. k. stämmingsmansdelgivningarna, lämpligen kan ombesörjas av vederbörande myndigheters egen personal i samband med andra tjänsteuppgifter. Så sker i stor utsträckning redan nu och är enligt min mening oftast en mer rationell ordning än att delgivningsuppdragen lämnas till polisen.

Även om man på dessa vägar kan avlasta polisen en hel del delgivningsarbete kommer polisen att få ta hand om ett betydande antal stämmingsmansdelgivning. Om möjligt bör dessa delgivning ombesörjas av icke polisutbildad personal. Som framhållits i promemorian och i många remissyttranden står här flera möjligheter till buds. Sålunda kan bl. a. kontorspersonal och annan inom polisen anställd personal utan polisutbildning, som fått stämmingsmansförordnande av domstol, verkställa delgivningsuppdrag i samband med andra tjänsteåligganden. Särskild icke polisutbildad personal för ändamålet kan behöva anställas i större distrikt, i vilka delgivningsuppgifterna ger arbetsunderlag för minst en man. Hinder att anställa sådan personal för vissa polisuppgifter föreligger inte (se prop. 1964: 100 s. 414).

Särskilda arbetsenheter för att ombesörja de delgivningsuppgifter som vilas på polisen finns redan nu på flera håll. Oftast är det fråga om arbetsenheter inom polisen inom vilka delgivning verkställs av polismän eller annan personal. Det är fallet i alla städer utom de tre största. Även i Malmö finns en särskild polisiär arbetsenhet för delgivning. Delgivningarna verkställs av polismän. Dessutom fullgörs åtskilliga delgivning i Malmö av vaktmästarpersonal vid rådhusrätten. Den nu nämnda verksamheten och personalen omfattas av statsmakternas beslut om polisväsendets förstatligande eller, när det gäller vaktmästarna vid rådhusrätten i Malmö, av det

förslag angående huvudmannskapet för rådhusrätterna som lagts fram i prop. 1964: 156, vilken f. n. behandlas av riksdagen.

I Stockholm och Göteborg har polisens skyldighet att biträda med delgivningar övertagits av särskilda kommunala delgivningscentraler, vilkas personal saknar polisutbildning. Delgivningscentralen i Stockholm lyder i organisations-, personal- och ekonomifrågor under stadens rätts- och polisdirektion. Inseende över verksamheten utövas av överståthållarämbetet. I Göteborg lyder delgivningscentralen under magistraten. I den förut nämnda promemorian föreslås att staten den 1 januari 1965 övertar huvudmannskapet för dessa båda delgivningscentraler. Med hänsyn till att delgivningscentralerna fullgör uppgifter som ankommer på polisen anser jag i likhet med samtliga remissorgan att det är naturligt att delgivningscentralerna förstatligas samtidigt med att staten övertar ansvaret för polisverksamheten i övrigt. Jag ansluter mig därför till förslaget.

Beträffande organisationen av delgivningsverksamheten efter polisväsendets förstatligande föreslås i promemorian att särskilda organisatoriska arbetsenheter, delgivningscentraler, inrättas när delgivningsverksamheten på en ort fått sådan omfattning att verksamheten ger heltidssysselsättning åt särskilda delgivningsmän jämte särskild föreståndare för ledning av verksamheten samt distriktsindelning för verksamheten är påkallad. För delgivningscentraler i denna bemärkelse finns enligt promemorian arbetsunderlag endast i Stockholm, Göteborg och Malmö. I övriga orter skall delgivningsverksamheten enligt förslaget bedrivas under ledning av polisbefäl, vare sig själva delgivningarna verkställs av polisutbildad personal eller inte. Mot dessa ställningstaganden, som fått anslutning av remissmyndigheterna, har jag för min del ingen erinran.

I och med att delgivningsverksamheten helt sköts av icke polisutbildad personal blir det en praktisk avvägningsfråga till vilken myndighet delgivningscentralerna skall knytas administrativt. Enligt promemoriaförslaget skall centralerna underställas de nya kronofogdemyndigheterna. Som skäl härför har främst åberopats att delgivningsverksamheten har likheter med exekutionsverksamheten och ofta är ett led i den exekutiva verksamheten. Enligt min mening är det självfallet att de delgivningarna som ingår som led i ett exekutivt förfarande skall ombesörjas av kronofogdemyndigheternas personal. I likhet med justitiekanslersämbetet och polisberedningen anser jag emellertid att några fördelar knappast kan vinnas genom att knyta delgivningscentralerna till kronofogdemyndigheterna. Det torde inte heller vara lämpligt att, som föreslagits i något remissyttrande, göra rådhusrätterna till administrativa ledningsorgan för delgivningscentralerna. Övervägande skäl talar enligt min uppfattning för att delgivningscentralerna administreras av polismyndigheterna, så mycket hellre som delgivningsskyldigheten åvilar dessa myndigheter och någon reell skillnad inte föreligger mellan en delgivningscentral och annan arbetsenhet inom polisen för delgivningsverksamhet.

I fråga om delgivningscentralernas organisation bygger promemorieförslaget på att delgivningsarbetet delas upp i fyra huvudgrupper. Ledningen, övervakningen och fördelningen av arbetet skall åligga en föreståndare, som också skall svara för redovisningen av delgivningsuppdragen och för statistik. På en expedition skall erforderligt kontorsarbete utföras, innefattande bl. a. kontorsdelgivning, dvs. utsändning av meddelanden till dem som skall delges att inställa sig på expeditionen för att kvittera ut delgivningsförsändelserna samt delgivning med dem som inställer sig med anledning av sådana meddelanden. Det vanliga delgivningsarbetet på fältet skall utföras av delgivningsmän, som var och en skall ha sitt distrikt. Distrikten skall föras samman till grupper, inom vilka arbetsutjämning skall kunna ske bl. a. vid sjukdom eller annan ledighet för någon delgivningsman. Inom en spaningsavdelning skall de ärenden handläggas som avser personer utan fast bostad eller känd adress och liknande ärenden. Den sålunda skisserade organisationen har godtagits av så gott som alla remissorgan. Den synes även enligt min mening i allt väsentligt vara ändamålsenlig.

Personalbehovet inom de nya delgivningscentralerna har i promemorian beräknats motsvara personalbehovet inom de nuvarande delgivningscentralerna. I flera remissvar har häremot invänts att den nuvarande personalen är hårt belastad och att personalförstärkningar är nödvändiga. För egen del anser jag det vanskligt att f. n. beräkna personalbehovet på annat sätt än som skett i promemorian. De i promemorian gjorda beräkningarna torde därför i huvudsak böra godtas. Frågan om personalbehovet torde få omprövas när resultatet av de förut berörda rationaliseringsåtgärderna kan överblickas och erfarenheter vunnits av den nya organisationen av verksamheten.

I likhet med vad som gäller för personalen inom polisväsendet bör staten ikläda sig skyldighet att överta den personal vid de nuvarande delgivningscentralerna som är villig att gå över på motsvarande befattningar inom de nya delgivningscentralerna.

På grundval av inom inrikesdepartementet utarbetade riktlinjer för organisationen, i huvudsak överensstämmande med det i promemorian framlagda organisationsförslaget, har förhandlingar förts med Tjänstemännens centralorganisations statstjänstemannasektion angående löneförmåner m. m. för personalen vid delgivningscentralerna. Förhandlingarna har resulterat i en den 10 november 1964 — under förbehåll för Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — träffad överenskommelse. Denna torde få fogas som *Bilaga A* till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Överenskommelsen innebär bl. a. att för fältdelgivning avsedda befattningshavare får arvodesanställning och övrig personal lönegradsplacerade tjänster.

Tjänster bör enligt överenskommelsen inrättas enligt följande, nämligen i Stockholm en föreståndare i A 21, en biträdande föreståndare i A 15, en

kontorsskrivare i A 13, 2 kansliskrivare i A 11, 4 kontorister i A 9, 2 kanslibiträden i A 7 och 3 kontorsbiträden i reglerad befordringsgång, i Göteborg en föreståndare i A 19, en biträdande föreståndare i A 15, en kontorsskrivare i A 13, en kansliskrivare i A 11, 2 kontorister i A 9, ett kanslibitråde i A 7 och ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång samt i Malmö en föreståndare i A 15, 2 kansliskrivare i A 11, en kontorist i A 9 och ett kanslibitråde i A 7. Följande arvodesanställda befattningshavare förutsattes enligt överenskommelsen finnas, nämligen i Stockholm 9 förste delgivningsmän och 20 delgivningsmän, i Göteborg 4 förste delgivningsmän och 8 delgivningsmän samt i Malmö 2 förste delgivningsmän och 4 delgivningsmän.

Enligt överenskommelsen skall till förste delgivningsman och delgivningsman utgå ackordsarvode med ett belopp motsvarande lönen i löneklass 9 resp. 7 i tillämplig ortsgrupp jämte 7 kronor för varje delgivning utöver 80 för kalendermånad. Med delgivning förstås fullbordad delgivning eller delgivningsärende, som redovisas med hindersbevis från sådan grupp som bildats genom sammanslagning av flera distrikt. För varje delgivning skall utgå särskild ersättning med 2 kronor såsom kompensation för reseutgifter m. fl. kostnader. F. n. skall den som begärt delgivningen betala de verkliga kostnaderna för bl. a. resa och traktamente. Jag vill erinra om att denna ersättningsform skall utbytas mot en fast avgift för delgivnings- eller hindersbevis enligt den expeditjonskungörelse som Kungl. Maj:t den 29 oktober 1964 beslutat utfärda. Vidare finns i överenskommelsen bestämmelser om semester, tjänstledighet och pension för arvodesanställd befattningshavare samt en bestämmelse att i fråga om anställnings- och avlöningsvillkor i övrigt skall gälla vad som föreskrivs för extra ordinarie tjänsteman. Överenskommelsen innehåller dessutom vissa övergångsbestämmelser.

För egen del tillstyrker jag — efter samråd med chefen för civildepartementet — att den träffade överenskommelsen godkännes. Enligt min mening bör samtliga lönegradsplacerade tjänster inrättas som extra ordinarie. I huvudsaklig överensstämmelse med vad som gäller för personalen inom polisväsendet vid dettas förstatligande bör för befattningshavare inom den nuvarande delgivningsorganisationen, som erhåller tjänst i den nya organisationen och för vilken tillämpas sådan kommunal anställningsform, som företer likheter med ordinarie statlig anställning, inrättas personlig ordinarie tjänst i lönegrad motsvarande den kommunala tjänsten. Jag föreslår därför, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens bemyndigande att i dylika fall inrätta särskilda personliga ordinarie tjänster, vilka bör uppföras på övergångsstat i personalförteckningen för den lokala polisorganisationen. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser om förutsättningarna för sådana personliga tjänster.

De kostnader som föranleds av de framlagda förslagen under innevarande budgetår uppskattar jag till 1,1 milj. kr., varav cirka 950 000 kr. för lönekostnader och omkring 150 000 kr. för reseutgifter, expenser och andra

omkostnader. Kostnaderna torde vara av beskaffenhet att bära bestridas från avlönings- och omkostnadsanslagen för den lokala polisorganisationen. Med hänsyn till att nämnda anslag för innevarande budgetår uppförts med betydande belopp, 164 resp. 20 milj. kr., och då bakomliggande beräkningar i brist på erfarenhet av den statliga organisationen är i hög grad osäkra förutsätter jag, om riksdagen inte gör någon erinran häremot, att kostnaderna för delgivningscentralerna för innevarande budgetår får bestridas från ifrågakarande anslag utan att särskilda medel härför anvisas på tilläggsstat.

För förstatligandet av delgivningsverksamheten i Stockholm och Göteborg bör gälla samma regler som statsmakterna föreskrivit beträffande statens övertagande av ansvaret för polisverksamheten i övrigt. Sålunda bör dessa städer vara skyldiga att med nyttjanderätt upplåta de lokaler som nu står till delgivningscentralernas förfogande till staten och att i samband därmed utan vederlag överlämna inventarier och annan utrustning. Skyldighet för nämnda städer att bidra till statens kostnader för delgivningsverksamheten under en femårsperiod bör också föreligga i motsvarande omfattning som föreskrives beträffande bidrag till polisverksamheten. I enlighet med det anförda har inom inrikesdepartementet utarbetats förslag till lag med vissa bestämmelser i anledning av statens övertagande av huvudmannaskapet för delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg. Enligt lagförslaget skall vad i lagen den 29 maj 1964 (nr 322) med vissa bestämmelser i anledning av statens övertagande av huvudmannaskapet för polisväsendet m. m. är stadgat om skyldighet för kommun att upplåta lokaler, överlåta inventarier m. m. och bidra till statsverkets kostnader äga motsvarande tillämpning i anslutning till statens övertagande den 1 januari 1965 av huvudmannaskapet för delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg. Bestämmelsen i 2 § nämnda lag att framställning om upplåtelse av nyttjanderätt skall göras före viss tidpunkt skall dock inte gälla. Bidragen från de båda städerna torde tillföras den under Uppbörd i statens verksamhet upptagna särskilda inkomstiteln Bidrag till kostnader för polisväsendet m. m.

Departementschefens hemställan

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta att staten skall övertaga huvudmannaskapet för delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg den 1 januari 1965 samt att en delgivningscentral från och med samma dag skall inrättas i Malmö,

godkänna de riktlinjer för ifrågakarande delgivningscentralers organisation som angivits i det föregående,

godkänna den i det föregående redovisade överenskommelsen den 10 november 1964 angående avlöningsförmåner m. m. för personal vid förenämnda delgivningscentraler,

bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för den lokala polisorganisationen som jag förordat i det föregående och

bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de föreskrifter och vidtaga de åtgärder i övrigt som erfordras för genomförande av de framlagda förslagen,

dels antaga förenämnda förslag till lag med vissa bestämmelser i anledning av statens övertagande av huvudmannaskapet för delgivningscentralerna i Stockholm och Göteborg.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

B. Weibo

Förslag till avlöningsförmåner för befattningshavare vid delgivningscentralerna i Stockholm, Göteborg och Malmö

1. Till 1:e delgivningsman utgår ackordsarvode motsvarande lönen i löneklass 9 i tillämplig ortsgrupp jämte 7 kronor för varje delgivning utöver 80 st. för kalendermånad. Alternativt, beroende på individuellt val, utgår lön såsom till tjänsteman i lönegrad A 11. Det ankommer härvid på Kungl. Maj:t att avgöra tjänstemannens löneklassplacering med hänsyn till tidigare kommunal anställning.

Till delgivningsman utgår ackordsarvode motsvarande lönen i löneklass 7 i tillämplig ortsgrupp jämte 7 kronor för varje delgivning utöver 80 st. för kalendermånad. Alternativt, beroende på individuellt val, utgår lön såsom till tjänsteman i lönegrad A 9. Det ankommer härvid på Kungl. Maj:t att avgöra tjänstemannens löneklassplacering med hänsyn till tidigare kommunal anställning.

Med delgivning förstås fullbordad delgivning eller delgivningsärende, som redovisas med hindersbevis från sådan grupp, som bildats genom sammanslagning av flera distrikt.

2. I punkt 1 avsett individuellt val skall enligt närmare föreskrifter därom träffas före viss dag. Träffat val gäller t. o. m. 1965.

3. Under semester och tjänstledighet utgår arvode till ackordsavlönad 1:e delgivningsman och delgivningsman med belopp motsvarande den lön, som vid motsvarande ledighet utgår till extra ordinarie tjänsteman i löneklass 9 resp. 7.

Semestern skall bestämmas med tillämpning av semesterbestämmelserna i Saar. Årssemestern skall för 1:e delgivningsman utgöra det antal semesterdagar som gäller för tjänsteman i Ae 11 och för delgivningsman det antal semesterdagar som gäller för tjänsteman i Ae 9.

Den särskilda ersättningen av 7 kronor för delgivning till ackordsavlönad skall medräknas vid bestämmande av underlagssumman för semester- och tjänstledighetstillägg.

4. För varje delgivning utgår särskild ersättning med 2 kronor såsom kompensation för reseutgifter m. fl. omkostnader.

5. Pension utgår med tillämpning av bestämmelserna i SPR. Därvid skall 1:e delgivningsman anses tillhöra lönegrad Ae 11 och delgivningsman lönegrad Ae 9.

6. I fråga om anställnings- och avlöningsvillkor i övrigt skall gälla vad som föreskrives för extra ordinarie tjänsteman.

Övergångsbestämmelser

1. Tjänsteman, som omedelbart före reformens ikraftträdande är anställd inom den nuvarande delgivningsorganisationen och som erhåller tjänst i den nya organisationen, äger — därest detta är till fördel för honom — behålla sin lönegradsplacering.

2. För den som från kommunalt reglerad anställning inom delgivningsorganisationen övergår till lönegradsplacerad tjänst i den nya organisationen skall löneklassplacering i denna tjänst ske med utgångspunkt i den löneklassplacering, som gällt för vederbörande i hans kommunala anställ-

ning. Tiden i den närmast före övergången gällande löneklassen skall tillgodoräknas för uppflyttning i löneklass efter övergången med tillämpning av bestämmelserna om löneklassplacering i Saar och i anslutning därtill utfärdade bestämmelser. Vid lönetursberäkningen skall så anses som om högsta löneklassen inom den närmast före övergången innehavda tjänsten omfattat två lönerum.

3. Vid tjänstledighet under 1965 med helt C-avdrag skall tjänsteman under det antal dagar, som motsvarar under 1964 ej uttagen semester, i löne- och pensionshänseende anses ha åtnjutit tjänstledighet för offentligt uppdrag.

4. Uppbär tjänsteman, som den 31 december 1964 innehar kommunal tjänst, livränta enligt lagen om yrkesskadeförsäkring eller däremot svarande äldre lag på grund av yrkesskada, ådragen före den 1 januari 1965 i kommunal tjänst, skall lönen i därefter innehavd statlig anställning ned sättas med belopp motsvarande livräntans storlek, såvida ej Kungl. Maj:t på särskild framställning annat medger. Det åligger den som uppbär dylik livränta att därom göra anmälan till vederbörande myndighet.

5. Vid tillämpning av bestämmelserna i 28 § I, punkt 7, Saar om lön vid tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd åt tjänsteman, som åtnjuter sådan ledighet vid 1965 års ingång, skall från den i nämnda bestämmelse angivna tiden av högst 180 dagar avräknas tid, varunder tjänsteman omedelbart före den 1 januari 1965 åtnjutit lön vid motsvarande tjänstledighet i kommunalt reglerad tjänst.

6. I fall då av kommun antagna pensionsbestämmelser varit tillämpliga i december 1964 på ordinarie tjänsteman inom delgivningsorganisationen och tjänstemannen vid ingången av år 1965 erhållit statstjänst inom detta verksamhetsområde må han, under förutsättning att han före viss dag skriftligen anmält sin önskan härom och att han i oavbruten följd från ingången av år 1965 innehaft tjänst inom den statliga delgivningsorganisationen kvarstå på de kommunala pensionsbestämmelserna i deras lydelse den 31 december 1964.

7. För sådan tjänsteman på kommunala pensionsbestämmelser, som vid utgången av år 1964 skulle kunnat förtidspensioneras, om SPR gällt, skall den omständigheten att SPR icke gällde ej utgöra hinder mot en förtidspensionering vid nämnda tidpunkt.

Förslag till lönegradsplacering av vissa tjänster

Stockholm

Föreståndare	1	A 21
Expedition		
Kansliskrivare	1	A 11
Kontorist	2	A 9
Kanslibitråde	2	A 7
Kontorsbiträde	3	r.b.
Spaningsavdelning		
Bitr. föreståndare	1	A 15
Kontorsskrivare	1	A 13
Kansliskrivare	1	A 11
Kontorist	2	A 9

Göteborg

Föreståndare	1	A 19
Expedition		
Kansliskrivare	1	A 11
Kontorist	1	A 9
Kanslibitråde	1	A 7
Kontorsbiträde	1	r.b.
Spaningsavdelning		
Bitr. föreståndare	1	A 15
Kontorsskrivare	1	A 13
Kontorist	1	A 9

Malmö

Föreståndare	1	A 15
Expedition		
Kansliskrivare	1	A 11
Kanslibitråde	1	A 7
Spaningsavdelning		
Kansliskrivare	1	A 11
Kontorist	1	A 9